Verantwoording
Raad en raadsgriffie 2017

20 april 2018

R 1804911

Inhoudsopgave jaarverantwoording raad en raadsgriffie 2017

Hoofdstuk 1	Samenstelling gemeenteraad	pagina 3
Hoofdstuk 2	Statistische informatie	pagina 4
Hoofdstuk 3	Ontwikkeling raad	pagina 7
Hoofdstuk 4	Politieke participatie	pagina 10
Hoofdstuk 5	Commissie planning en control	pagina 14
Hoofdstuk 6	Regionale samenwerking	pagina 15
Hoofdstuk 7	De Wet Revitalisering Generiek Toezicht	pagina 16
Hoofdstuk 8	Advisering wijziging diverse verordeningen	pagina 18
Hoofdstuk 9	Strategische advisering besluitvormingsproces	pagina 19

Hoofdstuk 1 Samenstelling gemeenteraad

De samenstelling van de gemeenteraad op 1 januari 2017 was als volgt:

CDA
dhr. R.H. Gelici
dhr. F.E. van der Horst
mw. A. Meijer
dhr. E.J.F.M. van Mierlo
dhr. H.J. van der Veen
dhr. G.P. Vos
dhr. M. Zielman

Lokaal Almelo Samen
mw. M.J.C. van Doorn
dhr. J.J.H. Hammink
dhr. J.L.R. Kampman
dhr. J.J.G. van Loon
mw. S.A.M. Spanjer-Wilders
G.W.L. Stork

PvdA
mw. M. Wessels
dhr. J.J. Stapel

VVD
mw. E. van den Ham-Jaarsma
dhr. A. Maathuis
dhr. J. Pauwels
dhr. W.J. Loupattij

SP
dhr. F. Akse
Mw. H.J. Heitink
dhr. B. Rol

Christenunie
dhr. M.J. van Heek
dhr. W.B. Teeuw

D66
dhr. M.M. Mulder
dhr. J.B.W. Wiertz
dhr. G. Stam

Democraten.nu
dhr. F.J. Gerritsen
dhr. H.C. Isendoorn

Lijst Çete
dhr. U. Çete

PVA
dhr. H.G. de Olde

Almelo Centraal
mw. A. Abdullatif

Leefbaar Almelo
dhr. A.G.P. Hümmels

GroenLinks
dhr. J. Buitenweg

Fractie Bolhuis
mw. L. Bolhuis

Burgemeester: dhr. A. Gerritsen
Raadsgriffier: mw. C.M. Steenbergen

In de samenstelling van de gemeenteraad zijn in 2017 de volgende wijzigingen opgetreden:

- Vanaf 1 januari 2017 is Partij Pro Almelo geëindigd en dhr. G. Stam toegetreden tot de fractie van D66.
- Mw. H.J. Heitink van de SP is afgetreden op 29 juni 2017 en op dat moment is mw. G. van der Ven-Lodder toegetreden tot de gemeenteraad.

Hoofdstuk 2 Statistische informatie

Raadsvergaderingen

De Almelose gemeenteraad heeft in 2017 23 keer besluitvormend vergaderd. Eén vergadering van de gemeenteraad vond in beslotenheid plaats. Er heeft besluitvorming plaatsgevonden over 63 raadsvoorstellen, waarvan er 52 zijn aangenomen. Voor alle raadsvoorstellen was steun van tenminste één partij uit de oppositie. Er zijn 2 raadsvoorstellen verworpen, 5 teruggenomen en 4 raadsvoorstellen zijn aangehouden. Van de 52 aangenomen raadsvoorstellen was in 15 gevallen sprake van een hamerstuk (29%).

	Totaal	CDA	LAS	VVD	SP	D66	PvdA	CU	D.nu	LC	PVA	AC	LA	GL	MP
Aantal moties	*68*	11	24	10	7	17	7	12	7	4	14	5	28	22	8
waarvan aangenomen	*32*	8	14	8	5	10	4	6	6	3	3	2	13	11	4
waarvan verworpen	*23*		5	1	2	5	1	6	1	1	6	1	11	7	3
waarvan aangehouden	*9*	3	4	1		2	1				3	2	3	3	1
waarvan ingetrokken	*4*		1				1				2	1	1	1	

	Totaal	CDA	LAS	VVD	SP	D66	PvdA	CU	D.nu	LC	PVA	AC	LA	GL	MP
Aantal amendementen	*42*	6	19	10	1	8	4	2	20	3	10	4	10	12	8
waarvan aangenomen	*12*	4	7	1	1	2	3	2	7		3	2	5	7	2
waarvan verworpen	*20*		8	7		5	1		9	1	5	2	3	4	4
waarvan aangehouden	*3*		1	1					1	2					
waarvan ingetrokken	*7*	2	3	1		1			3		2		2	1	2

Tijdens de raadsvergaderingen zijn 68 moties ingediend, hiervan zijn er 32 aangenomen.

De gemeenteraad van Almelo reikt jaarlijks de ‘raadmeter’ uit aan de opsteller van het beste raadsvoorstel. In 2017 zijn drie raadsvoorstellen genomineerd voor de raadmeter.

Actieve en passieve informatieplicht

Het college heeft de plicht om de raad actief te informeren over relevante ontwikkelingen. Naast het verstrekken van mondelinge informatie, bijvoorbeeld tijdens raadsvergaderingen, informeert het college de raad regelmatig schriftelijk door middel van raadsbrieven. In 2017 stuurde het college 133 raadsbrieven aan de raad (2014: 134 raadsbrieven, 2015: 115 raadsbrieven, 2016: 135 raadsbrieven).

De raadsleden hebben de mogelijkheid om schriftelijke vragen te stellen, of mondelinge vragen tijdens het vragenhalfuur in de raadsvergadering.

	Totaal	CDA	LAS	VVD	SP	D66	PvdA	CU	D.nu	LC	PVA	AC	LA	GL	MP
Aantal schriftelijke vragen aan het college	*99*	2	12	7		7	6	3	12		20	2	22	4	17
Aantal vragen in het vragenhalfuur	*28*		10	2		4	6	1			2	1	3	3	
Aantal nominaties raadmeter	*3*	1			1		1								

Politiek beraad

In 2017 zijn 26 politieke beraden georganiseerd, waarin 62 onderwerpen aan de orde zijn gekomen. Bij de bespreking van 23 onderwerpen (37%) hebben belangstellenden deelgenomen aan de discussie. Dat is een daling ten opzichte van 2017, toen er bij 46% van de onderwerpen. In 2016 was dit 34% is meegepraat. Tijdens het politiek beraad zijn vijf onderwerpen op locatie besproken.

Het presidium heeft de onderwerpen uit het raadsprogramma veelvuldig geagendeerd voor politieke beraden. Ook in de opmaat naar de perspectiefnota 2017 zijn strategische onderwerpen geagendeerd.
Voorafgaand aan een politiek beraad is er ruimte voor spreekrecht. Tijdens het spreekrecht kunnen belangstellenden spreken over onderwerpen die niet op de agenda voor het politiek beraad staan. In 2017 is twee keer gebruik gemaakt van het spreekrecht.

Ontwikkeling cijfers gedurende raadsperiode

In onderstaande tabel is een overzicht weergegeven van statistische gegevens over de jaren 2014, tot en met 2017.

	2014	2015	2016	2017
Aantal raadsvergaderingen	15	20	21	23
Aantal besloten vergaderingen	1	1	2	1
Aantal raadsvoorstellen	72	89	72	63
Waarvan aangenomen	71	89	69	52
Aantal hamerstukken	15	20	19	15
Aantal moties	29	67	67	68
Waarvan aangenomen	15	29	25	32
Aantal amendementen	45	77	45	42
Waarvan aangenomen	17	20	17	12
Aantal insprekers in raadsvergaderingen	2	0	3	3
Aantal politieke beraden	13	23	22	26
Aantal onderwerpen politieke beraden	38	64	54	62
Waarbij is meegepraat door belangstellenden	17	22	25	22
Aantal keer spreekrecht bij politiek beraad	4	5	2	2
Aantal schriftelijke vragen	69	63	61	99
Aantal mondelinge vragen	36	35	35	28
Aantal raadsbrieven	134	115	135	133
Aantal nominaties raadmeter	2	2	3	3

N.B.: cijfers uit 2014 betreffen de maanden in de huidige raadsperiode, dus vanaf 27 maart 2014. Daar is in onderstaande duiding rekening mee gehouden. Een aantal ontwikkelingen valt te benoemen:

- In vergelijking tot voorgaande jaren is het aantal raadsvoorstellen afgenomen: 2015/89, 2016/72 en 2017/63.
  Het aantal raadsvergadering is iets gestegen: 2015/20, 2016/21 en 2017/23.
- Het aantal moties is nagenoeg onveranderd: 2016/67 en 2017/68.
  Het percentage succesvolle moties is toegenomen van 37% naar 47%.
- Het aantal amendementen is gedaald: 2015/77, 2016/45, 2017/42.
  Het aandeel succesvolle amendementen is gedaald: 2016/38% en 2017/29%.
- Het aantal onderwerpen behandeld in politieke beraden is gegroeid: 2016/54 en 2017/62.
- In 2014/69 (drie kwartalen) en 2017/99 zijn er meer schriftelijke vragen aan het college gesteld dan in 2015/63 en 2016/61.
- In 2017 zijn tijdens het vragenhalfuur 20 % minder mondelinge vragen als in 2016 gesteld, respectievelijk 28 en 35.

Andere overleggen

Naast de formele raadsvergaderingen en het politiek beraad kent de Almelose gemeenteraad nog andere overlegstructuren. De vergaderfrequentie was als volgt:

Presidium	19 keer
Seniorenoverleg	13 keer
Commissie Planning en Control	10 keer
Werkgroep politieke participatie	5 keer
Raadswerkgroep transities sociaal domein	7 keer
Raadswerkgroep fysieke agenda	5 keer

De overige overlegstructuren of commissies vergaderen indien aan de orde zoals vastgelegd in de verordening, zoals de werkgeverscommissie, de commissie functioneringsgesprek burgemeester en de commissie onderzoek geloofsbrieven.

Hoofdstuk 3 Ontwikkeling Raad

In 2017 zijn vier trainingen voor raadsleden en raadsvolgers georganiseerd. Doel was om raadsleden en raadsvolgers op strategische momenten de gelegenheid te bieden voor trainingen, zodat zij beschikken over kennis en vaardigheden die nodig zijn voor het raadswerk.

Themasessie Sociale Media
In samenwerking met de raadswerkgroep politieke participatie is een themasessie sociale media georganiseerd. Titel was Samenspel raad (en griffie) met de Almelose samenleving. De uitkomsten zijn teruggekoppeld naar alle raadsleden en raadsvolgers en werken door op het gebruik van sociale media door daarin elkaar te versterken.

Workshop gemeentelijke onderscheidingen
De workshop gemeentelijke onderscheidingen ging over de volgende vragen: Waarom onderscheiden? Oftewel hoe geven we waardering aan mensen die iets bijzonders voor de samenleving doen? Hoe werkt het? Welke procedures zijn er en hoe verloopt onderzoek en afweging? Wat zijn kansen en dilemma's? Denk aan tijdsdruk en vertrouwelijkheid. En welke rol hebben raadsleden?

Voorzitterstraining
Deze training had tot doel om politieke beraden effectiever te maken en het debat te stimuleren over dingen die ertoe doen. Voorzitters hebben na afloop aangegeven te willen werken aan verbetering van:

- de opening
- duidelijker aan te geven wie wanneer het woord krijgt
- experimenteren met methoden om weerstand weg te nemen en debat te stimuleren.

Naar aanleiding van de voorzitterstraining is geadviseerd om te werken met een afronding. Er kan dan gereflecteerd worden, geconcludeerd en vooruitgekeken naar het vervolg.
Door de griffie is hierop vervolg gegeven in de voorbereiding van de politieke beraden, onder meer door:

- het aanpassen van de agendateksten;
- het vernieuwen van het aanvraagformulier voor politieke beraden en het ondersteuningsformulier voor de voorzitters van politieke beraden.

Na de training ontvingen de voorzitters allen een persoonlijk reflectieverslag op het voorzitterschap van een politiek beraad en/of raadsvergadering.

Training Polarisatie
De training Polarisatie heeft inzicht gegeven in de dynamiek van het wij-zij denken. Trainers waren de filosoof Bart Brandsma en de raadsgriffier Corrie Steenbergen. De volgende vragen zijn aan de orde geweest:
Hoe werkt het? Hoe herken je het?
Welke rollen kun je onderscheiden?
Hoe kun je hierop invloed uitoefenen?

Na een schets van de theorie zijn de deelnemers met elkaar over twee vragen in discussie gegaan:
Welke rol of rollen kies jij?
Heb je een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de bestuurscultuur bij polarisatie?

De volgende inzichten zijn naar voren gekomen:

- Voorwaarde voor een goed volgbaar openbaar debat (Imago) is gelijke informatie voor iedereen.
- Polariseren en depolariseren zijn natuurlijke elementen van zowel het openbare debat als ook de fases voor- en na de verkiezingen.
- Op de as van de 'pusher' (de pool) naar 'the silent' (het stille midden) komt de monoloog, de discussie, het debat en bij het midden de dialoog tot stand.
- Bij extreem pushen lijkt het op drammen.
- Via polarisatie worden belangen en personen zichtbaar. Daarna kan via depolarisatie tot een belangenafweging worden gekomen. Dit proces is van belang voor de democratie en de navolgbaarheid van het inzicht in veel belangen die in het 'stille midden' spelen en in de besluitvorming tot uiting komen.
- Het 'stille midden' vergroten is een uitdaging voor de democratie.

Meer informatie hierover is te vinden in het aan raadsleden en collegeleden beschikbaar gestelde boek van Bart Brandsma "Polarisatie, Inzicht in de dynamiek van het wij-zij denken."

Raadsexcursie Almelo

Op 13 oktober 2017 gingen raadsleden, raadsvolgers, collegeleden, griffier, raadsadviseurs en betrokken ambtenaren (ca. 50 personen) op raadsexcursie naar Arnhem. Tijdens de ochtend verzamelden de deelnemers met behulp van de methode wereldcafé inzichten rondom een drietal thema's. Door deze werkwijze te hanteren is inzicht verkregen in datgene wat bindt, wat aandacht behoeft, wat in het bereik ligt en wat lastige vraagstukken zijn. Wel beschouwd tekenen zich hierdoor ook al wat contouren af van datgene wat de huidige raadsleden van belang vinden om mee te geven voor de komende nieuwe raadsperiode.

De drie thema's waarover inzichten verzameld zijn:

1. Raadsprogramma's- baken in de mist?
   Een terugblik op het proces en inhoud van het raadsprogramma 2014-2018
2. Informatie- en formatieproces (meerderheids- en minderheidscolleges)
   Terugblik op het proces in 2010 en 2014 in Almelo
3. Meer bereiken samen met de stad

Raadsprogramma –baken in de mist

Bij aanvang van de raadsperiode (2014-2018) hebben de raadsleden gezamenlijk een raadsprogramma opgesteld. Het raadsprogramma beschreef voor de gehele raadsperiode de grootste gemene deler qua doelen en wensen. De meeste raadsleden hebben deze start van de raadsperiode als zinvol en prettig ervaren en pleiten daarom wederom voor een raadsprogramma.
Leerpunten mogelijkheden voor doorontwikkeling:

- Maak eerst procesafspraken voor zowel een raadsprogramma als het (in-)formatieproces en ga dan pas aan de slag.
- Formuleer de doelen van het raadsprogramma smart. Zodat het verband tussen het raadsprogramma en komende besluiten helder is.

- Zorg voor een goede borging van het raadsprogramma via de documenten van de planning en control documenten (perspectiefnota, meerjarenprogrammabegroting, jaarverantwoording), zowel qua bijstelling, monitoring en verantwoording. Immers raadsleden vinden het belangrijk om gedurende de raadsperiode met enige regelmaat te zien waar we staan.
- Bepaal bij de start van het raadsprogramma of en zo ja hoe de wijken betrokken worden bij het opstellen, monitoren en verantwoorden van het raadsprogramma.

Informatie- en formatieproces

Vooruitkijkend naar het komende (in)formatieproces wordt het volgende meegegeven:

- Start de formatie nadat een raadsprogramma is vastgesteld.
- De opdracht aan een informateur komt idealiter vanuit de gehele raad. Zoek een (in)formateur die breed gedragen wordt en feeling heeft met het werken met een raadsprogramma.
- Neem als uitgangspunt voor de onderhandelingen dat niemand wordt uitgesloten en alle wensen op tafel liggen.
- Maak allereerst procesafspraken. Organiseer ook een debat om de uitslag van de verkiezingen te duiden.
- De meningen zijn zeer verdeeld wat betreft de vraag of de onderhandelingen al dan niet in het openbaar moeten plaatsvinden. Eenduidig is men over de noodzaak van transparante terugkoppeling. Overweeg de mogelijkheid om wethouders te laten solliciteren en niet per partij voor te dragen.

Meer bereiken samen met de stad

Onder dit kopje is de vraag vervat: wat betekent programmamanagement en stadsdeelmanagement voor de relatie met de samenleving? Aan rol die programma- en stadsdeelmanagement kan spelen in het versterken van de relatie tussen het stadhuis en de bewoners van Almelo wordt door raadsleden een groot belang toegekend. Zij zien het als een mogelijkheid om meer te bereiken. Zowel voor de stad als met de stad. Specifieker is hierover gezegd:

- Het is belangrijk om integraler te denken en te werken. Hierbij moet wel ruimte zijn voor en aansluiting gezocht worden op het eigene van de wijk. De hamvraag is: Wie gaat waarover en is waarvan?
- De uitgaging zit hem in het zoeken naar een balans tussen programma- en stadsdeelmanagement. Over de vraag hoe verschillen de meningen sterk. Het belang van deze balans wordt breed onderschreven.

Hoofdstuk 4 Politieke participatie

De gemeenteraad vervult verschillende rollen: de volksvertegenwoordigende, de controlerende en de kaderstellende rol. De raad heeft een werkgroep politieke participatie ingesteld, die zich vooral bezighoudt met de volksvertegenwoordigende rol.

De werkgroep heeft als doelstellingen geformuleerd:

a. het vergroten van de zichtbaarheid en bereikbaarheid van de raad;
b. het bevorderen van het contact met de inwoners en het verkleinen van de afstand tussen inwoners en raad;
c. het betrekken van jongeren bij de politiek en het betrekken van de politiek bij jongeren

De werkgroep heeft in 2017 vijf keer vergaderd. In deze vergaderingen heeft de werkgroep de stadsdeelbezoeken en de motiemarkt voorbereid en hebben ze besproken hoe jongeren betrokken kunnen worden bij de politiek en (van daaruit) een start gemaakt met de jongerenraad.

Werkbezoeken en stadsdeelbezoeken
Ook buiten de raadzaal willen raadsleden weten wat er leeft in de samenleving. Die informatie krijgen ze op verschillende manieren. Raadsleden houden contact met hun achterban, bewoners van buurten en wijken en medewerkers van bedrijven. Raadsleden worden regelmatig uitgenodigd door organisaties, bedrijven, belangenverenigingen en cliëntenraden. Daarnaast worden voor raadsleden gesprekken georganiseerd op verzoek van belanghebbenden en bezoeken raadsleden allerlei bijeenkomsten en activiteiten in de stad om te weten wat er speelt. Al die informatie helpt de raad om een zo goed mogelijk beeld te vormen van bepaalde situaties en het maken van contact met de stad. Dat is belangrijk voor hun uiteindelijke oordeelsvorming.

Op 11 februari bezocht de raad de Schelfhorst. In de Schelfhorst hebben raadsleden een wandeling gemaakt door de wijk en hebben ze gesproken met bewoners. Deze dag kende volgens meerdere leden van de werkgroep politieke participatie een aantal verbeterpunten. De wijze van gespreksvoering bij het winkelcentrum had beter voorbereid kunnen worden. Het winkelcentrum werd in deze context niet als meest geschikte locatie gezien. Er had eerder gecommuniceerd kunnen worden met wijkbewoners dat de raad op bezoek kwam. Geconcludeerd werd naar aanleiding van dit bezoek dat bewoners een drempel ervaarden om met raadsleden in gesprek te gaan.

In 2017 bezochten 15 raadsleden en raadsvolgers op 8 april het Nieuwstraatkwartier. Tijdens dit bezoek zijn ze in tweetallen in gesprek gegaan op verschillende plekken in de wijk, om verbeterpunten over het Nieuwstraatkwartier op te halen. Raadsleden waren over het algemeen enthousiast over dit bezoek. Opgemerkt werd dat mogelijk niet alle bewoners altijd direct zeggen wat ze vinden en dat raadsleden met één bezoek geen volledige beeld kunnen krijgen van de wijk. De input van raadsleden is verwerkt in een gebiedskaart, samen met de input van wijkfunctionarissen. De gemeente en partners in de wijk krijgen zo steeds een beter beeld van waar de kracht van en in de wijk zit en waar nog aandacht voor nodig is.

Nieuwe Inwonersdag
Op zaterdag 23 september vond de nieuwe Inwonersdag plaats. Op deze dag heet de gemeente nieuwe inwoners in Almelo welkom in de stad en kunnen zij kennismaken met verschillende organisaties en instellingen in Almelo. Daarnaast kunnen bezoekers een rondleiding krijgen door het stadhuis en door de stad. De rondleidingen door het stadhuis worden door enkele raadsleden gedaan. Raadsleden die betrokken waren bij de rondleidingen vonden het positief om op deze dag een rol te hebben. Spijtig was dat raadsleden daardoor geen rondleiding hebben kunnen geven door de binnenstad en daarover in gesprek te gaan met nieuwe inwoners. Ook de jongerenraad was aanwezig om met nieuwe inwoners contact te maken en ook de eigen rol toe te lichten.

Motiemarkt
Tijdens de motiemarkt konden inwoners, instellingen en organisaties op een echte markt in het stadhuis hun ideeën voor de stad presenteren en daarover in gesprek gaan met raadsleden.

Bij deze derde editie van de motiemarkt, die plaatsvond op 10 juni, werden bij de marktkramen 12 initiatieven gepresenteerd. Raadsleden liepen langs om te kijken of er ideeën tussen zaten die ze wilden overnemen. Zes initiatieven leidden tot een motie die vervolgens zijn behandeld in de raad. Meerdere andere initiatieven hebben na de motiemarkt tot verdere gesprekken met de gemeente geleid.

De leden van de werkgroep politieke participatie en de kerngroep initiatieven zijn beide overwegend positief over de motiemarkt. Na drie jaar zijn er een aantal positieve ontwikkelingen, zoals dat er inhoudelijk steeds betere voorstellen uitkomen en dat het meer gaat leven. Daarnaast zijn er een aantal punten besproken waar in het vervolg een verbeterslag mee kan worden gemaakt.

Dag van de lokale democratie – D'RAN
Ieder jaar wordt in september in Nederland de dag van de lokale democratie gevierd. Dit jaar is er voor gekozen om in het kader daarvan aandacht te schenken aan het D'RAN festival. Het D'RAN festival van de democratie werd in 2017 voor het eerst georganiseerd in Enschede. De bedoeling van het festival is om mensen en organisaties bij elkaar te brengen en met elkaar te verbinden. Zodat ze samen kunnen werken aan een vitale democratie waarin het prettig leven is. Naast een inhoudelijk programma was er ruimte voor kunst & cultuur, eten en drinken. Verschillende raadsleden zijn deze dag aanwezig geweest en hebben deelgenomen of bijgedragen aan het programma.

Rondleidingen stadhuis
Eind 2015 is gestart met het geven van rondleidingen door het nieuwe stadhuis, door zowel raadsleden als wethouders. Bij deze rondleidingen kunnen inwoners voor en tijdens de rondleiding volop in gesprek met gemeenteraadsleden over de inhoud van het werk en de wijze waarop de raad werkt. Daarbij kan aan de orde komen op welke manier inwoners zelf invloed kunnen uitoefenen op de raad en wanneer de raad vergadert.
Na de rondleiding is er de gelegenheid om aanwezig te zijn bij een politiek beraad of een raadsvergadering. In 2017 is het aantal aanmeldingen voor rondleidingen afgenomen, doordat het

stadhuis in toenemende mate bekend is onder inwoners. Rondleidingen worden nog steeds aangeboden maar de mogelijkheid hiervoor wordt minder actief gecommuniceerd.

Jeugd

Basisonderwijs

Het doel van de werkgroep politieke participatie van de gemeenteraad is jongeren kennis te laten maken met de lokale politiek. Daarvoor zijn er onder andere jaarlijks terugkerende debatwedstrijden in de raadzaal met basisschoolleerlingen van OPOA (openbaar onderwijs). Ook in 2017 heeft zo'n debatwedstrijd plaatsgevonden op 5 juli. Deze dag waren er verspreid over de dag bijna 300 leerlingen aanwezig in het stadhuis.

5 juli: basisschoolleerlingen debatteren in de raadzaal

Middelbare scholen en ROC

In samenwerking met de Provincie Overijssel, het Pius X College en ProDemos is in 2016 voor het eerst de Overijssel Debat Award Almelo (ODA) georganiseerd. Ook in 2017 is de ODA georganiseerd. In totaal hebben zo'n 250 leerlingen van het ROC en van 't Noordik meegedaan aan de voorrondes in het stadhuis in Almelo. Zij hebben onder andere gedebatteerd over het openbaar vervoer. Ongeveer 7 raadsleden zijn betrokken geweest in het jureren van de democratiespelen.
Voorafgaand aan de gemeentelijke finale hebben alle klaswinnaars een training debatteren gevolgd. Tijdens de gemeentelijke finale is onder andere gedebatteerd over of gedrag en motivatie moeten meetellen voor het behalen van een middelbare schooldiploma. In totaal zijn vier Almelose finalisten afgereisd naar het provinciehuis in Zwolle voor de provinciale finale op 8 december. De winnaar van de Almelose finale heeft in Zwolle de prijs gewonnen voor de beste speech.

Zowel voor de basisscholen als voor de middelbare scholen is jaarlijks een wisseltrofee beschikbaar voor de beste 'debater', die ontworpen is door de Almelose kunstenaar Randy van Lingen.

Jongerenraad

In het raadsprogramma 2014-2018 wordt een jongerenraad al genoemd als optie voor vernieuwing in democratische participatie. Met als doel de politieke betrokkenheid van de jeugd en de betrokkenheid van de politiek bij de jeugd te vergroten. In het voorjaar van 2017 heeft de werkgroep politieke participatie hier een begin mee gemaakt. Ter voorbereiding hiervan zijn een aantal raadsleden in het begin van het jaar in gesprek geweest met de Jongerenraad Overijssel. Vervolgens heeft een startbijeenkomst plaatsgevonden op 30 mei. Daarvoor was de jongerenraad Overijssel uitgenodigd en zijn middelbare scholen en het ROC benaderd om dit te delen onder de leerlingen. Uiteindelijk hebben zich 12 jongeren aangemeld van vier verschillende scholen (Noordik, Canisius, Erasmus en ROC) die na het zomerreces actief aan de slag zijn gegaan. Aan het eind van 2017 hebben zich 3 jongeren afgemeld voor wie het te druk werd en heeft zich 1 (aspirant) lid aangemeld.

In 2017 vonden 6 centrale overleggen van de jongerenraad plaats. De jongerenraad heeft zich voor het reces gesplitst in vier werkgroepen, namelijk: communicatie, verkiezingen, binnenstad en

evenementen. De werkgroepen komen gemiddeld om de twee weken samen. Na het zomerreces zijn de werkgroepen van de jongerenraad actief aan de slag gegaan. De werkgroep communicatie ondersteunt de andere werkgroepen in promotie materiaal en buigt zich over de werving van nieuwe leden. De werkgroep binnenstad werkt aan een advies over speeltoestellen in de binnenstad. Daarnaast zijn zij geraadpleegd door de organisatie in de nieuwe plannen voor de binnenstad. De werkgroep verkiezingen organiseert in samenwerking met de politieke partijen een debatwedstrijd tijdens het verkiezingsevenement op zaterdag 17 maart. Tot slot is de werkgroep evenementen in 2017 gestart met de voorbereidingen van een fotowedstrijd.

12 December: de jongerenraad stelt zich voor aan de gemeenteraad

Naast de inhoudelijke begeleiding van de jongerenraad (JR) op de verschillende thema's waar de JR zich over buigt, is in 2017 ook geïnvesteerd in de (procesmatige) doorontwikkeling van de JR. De JR heeft zich op 12 december 2017 formeel voorgesteld aan de raad en haar vorderingen besproken.

Senioren

Er hebben in 2017 geen specifieke bijeenkomsten of activiteiten plaatsgevonden met senioren. Wel zijn er een tweetal bijeenkomsten geweest die betrekking hadden op ouderen waarbij raadsleden welkom waren. Zo vond op 25 september de conferentie plaats 'Samen tegen Eenzaamheid'. En op 30 september was de Dag van de Ouderen. Beide waren georganiseerd door de COSBO (Collectief Orgaan Samenwerkende Bonden voor Ouderen).

Nieuwe manieren van democratische besluitvorming

In augustus 2015 heeft de gemeenteraad in een politiek beraad gediscussieerd over burgerparticipatie, overheidsparticipatie en politieke participatie en wat daarbij de rol van de gemeenteraad zou moeten zijn. Naar aanleiding van deze discussie is onder andere de kerngroep initiatieven opgericht. De gemeenteraad wil graag experimenteren met nieuwe vormen van democratie, bijvoorbeeld door op een andere wijze inwoners en belanghebbenden te betrekken in het besluitvormingsproces. Zo is in december 2016 voor het eerst op basis van de methode van beter besluit een gesprek gevoerd met inwoners, ondernemers, raadsleden, ambtenaren en andere belangstellenden over de verkeerssituatie in de Schuttenstraat.
In 2017 zijn oriënterende en voorbereidende gesprekken gevoerd met Aveleijn om een ontmoeting te organiseren tussen raadsleden en cliënten van Aveleijn, ter voorbereiding op stemmen bij de gemeenteraadsverkiezingen. Deze ontmoeting is gepland voor februari 2018.

De kerngroep heeft naast het werken met nieuwe methodes, initiatieven uit de stad begeleid. De kerngroep is in 2017 nog bij 2 initiatieven actief betrokken geweest: een speeltuin en een initiatief rondom het opzetten van een zelfregiecentrum.

Hoofdstuk 5 Commissie planning en control

Leden:
mw. A. Abdullatif
dhr. F. Akse
dhr. L. Bolhuis
dhr. A.G.P. Hümmels
dhr. L. Kampman
mw. L. Meijer
dhr. J. Pauwels
dhr. G. Stam
dhr. J. Stapel
dhr. W.B. Teeuw

In 2017 heeft de commissie planning en control 10 keer vergaderd. In één van de vergaderingen is de rekenkamercommissie Almelo geweest voor een gezamenlijk overleg om de onderzoeken af te stemmen en de onderzoeksbehoeften van de raad te inventariseren.

De programmabegroting is vanaf dit jaar digitaal beschikbaar. In een werkgroep vanuit de commissie planning en control en in de commissievergaderingen is meegedacht over dit traject. Naast dit traject heeft de commissie ook de inhoud van de programmabegroting besproken en verbeterpunten voor de toekomst meegegeven. Eveneens zijn andere p&c producten aan de orde geweest.

De jaarverantwoording is in 2017 voor het eerst in concept naar de gemeenteraad gegaan. Dit is geëvalueerd en geconstateerd is dat duiding van het concept jaarverslag alvorens deze wordt aangeboden aan de gemeenteraad van belang is.

Het samenvoegen van de bestuursrapportage en het verzamelbesluit en de frequente (per kwartaal) van het verschijnen van dit p&c product is veelvuldig onderwerp van gesprek geweest in de commissie planning en control. Ook in 2018 zal deze discussie een vervolg krijgen.

De boardletter en het accountantsverslag zijn in aanwezigheid van de accountant besproken. De samenwerking met de accountant is positief. Echter er zijn ook problemen geweest met het contract. In 2017 zijn hierover nadere afspraken gemaakt; een extra auditfee voor onvoorziene kosten en de verlenging voor 2018 en 2019 zijn door middel van een raadsvoorstel door de raad geaccordeerd.

De nota activabeleid, het toezicht door de provincie en de organisatieontwikkeling van de gemeente Almelo zijn eveneens in de commissie planning en control besproken, worden gemonitord en blijven onderwerp van gesprek in de commissie.

Om kennis en inzicht van de raadsleden te vergroten is een themasessie gehouden over het weerstandsvermogen, verbonden partijen en risico’s.

Hoofdstuk 6 Regionale samenwerking

Door een wijziging in de gemeenschappelijke regeling van de Regio Twente is per 1 januari 2016 de 'Twenteraad' van start gegaan. Tijdens de bijeenkomsten van de Twenteraad is het de bedoeling dat alle Twentse gemeenteraadsleden de gelegenheid hebben om mee te praten en richting te geven aan onderwerpen op het gebied van regionale samenwerking. De bijeenkomsten van de Twenteraad worden voorbereid door een presidium, waarin namens de Almelose gemeenteraad dhr. B. Hümmels zitting heeft. Zijn vervanger is dhr. G. Stam.

Het presidium van de Twenteraad wordt ondersteund door de Twentse griffiers. Dit presidium vergaderde drie keer.

De Twenteraadbijeenkomsten zijn met de Almelose gemeenteraad voorbereid tijdens reguliere politieke beraden.

In 2017 is de Twenteraad vijf keer bijeen geweest. Op de agenda stond o.a.:
- resultaten van het onderzoek aandeelhoudersstrategie Twence en het onderzoek naar de samenwerkingsmogelijkheden met de Stadt Münster
- werkbezoek aan de universiteit Twente
- en drie keer de nieuwe Agenda Voor Twente met uitvoeringsprogramma.

Daarnaast, zonder afstemming met het Twenteraad presidium zijn tal van bijeenkomsten op gebied van regionale samenwerking georganiseerd, zoals:
- diverse bijeenkomsten over de ondergrond.

De Almelose leden van het presidium van de Twenteraad pleiten daarom voor meer Twenteraadbijeenkomsten.

<u>Samenwerking Twentse griffiers of plv. griffiers</u>
De griffiers van de Twente kwamen 15 keer bijeen. Naast de advisering over de Twenteraden en het Twenteraad presidium was er kennisuitwisseling voor wat betreft onder meer volgende onderwerpen:
- implementatie van de omgevingswet
- diverse onderwerpen die van belang zijn voor het inwerkprogramma van nieuwe raden, zoals integriteit, ondermijning en verbonden partijen
- mogelijke samenwerking van rekenkamercommissies
- accountantscontrole
- klankboordgroep Twentse ondergrond.

Hoofdstuk 7 De wet revitalisering generiek toezicht

Gemeenteraden krijgen steeds meer toezichthoudende taken. Enerzijds als gevolg van de groei van het aantal verbonden partijen waar gemeenteraden toezicht op dienen uit te oefenen. Anderzijds als gevolg van (inter)bestuurlijk toezicht op de uitoefening van (medebewinds-) taken door de colleges van B&W. De Wet Revitalisering Generiek Toezicht (wet RGT) vormt het kader voor dit interne toezicht. Daaronder vallen ook de decentralisaties in het sociaal domein. Deze toezichtstaken voor de raad zijn complex door de vele samenwerkingsverbanden waarin deze worden uitgevoerd, zowel lokaal als regionaal. Nieuwe taken en budgetten, met name binnen het sociaal domein, beslaan een groot deel van de totale gemeentelijke begroting (€ 70 miljoen voor het sociaal domein, op € 300 miljoen totale begroting).
Een belangrijk uitgangspunt van de wet RGT is versteviging van de horizontale verantwoording tussen college en raad. Dit door het verticale toezicht (door Rijk en Provincie) meer op afstand te plaatsen en de verticale toezichtsdruk te verminderen. Verticaal toezicht vindt volgtijdelijk plaats na de horizontale verantwoording.

Er is een verschil tussen toezicht houden en controleren. Toezicht houden is het proces van informatie verzamelen om als toezichthouder de taakuitoefening van de onder toezicht geplaatste te kunnen beoordelen. Het is dus een actief proces van informatieverzameling met een eigen oordeelsvorming om zo nodig maatregelen te nemen. Controleren is het toetsen van de aangeboden informatie. De gemeenteraad stelt de kaders voor deze controle. Bij interbestuurlijk toezicht gaat het niet om de controlerende taak maar om de toezichthoudende taak van de gemeenteraad. De wet RGT verzwaart die taak en geeft de gemeenteraad een nieuwe rol.

Naar aanleiding van het inwerkingtreding van de Wet Revitalisering Generiek Toezicht op 1 oktober 2012 heeft de gemeenteraad van Almelo in de raadsvergadering van 7 oktober 2014 een amendement aangenomen met het volgende dictum:
- Uitvoering geven aan de toezichtstaak van de gemeenteraad van Almelo op basis van de Wet Revitalisering Generiek Toezicht en gezien het maatschappelijke belang en de omvang van de budgetten te beginnen met het sociaal domein, waaronder jeugdzorgtaken.
- Dit te realiseren door de onafhankelijke rekenkamerfunctie van de gemeente Almelo te versterken door het inrichten van een onafhankelijke toezichtkamer voor de gemeenteraad, met secretaris, leden en een jaarlijks budget.
- De kosten hiervan te dekken uit het decentralisatiebudget.
- In de regioraadsvergadering in te brengen dat als andere gemeenten ook de onafhankelijke rekenkamerfunctie willen versterken met een toezichtkamer en daar geld voor vrij willen maken, er een gezamenlijke onafhankelijke toezichtkamer opgericht kan worden. Dit kan deel uitmaken van de totale besluitvorming over de heroriëntatie op de Regio Twente en andere samenwerkingsverbanden.

Om uitvoering te geven aan het amendement van 7 oktober 2014 en om te komen tot het verder inrichten van een onafhankelijke toezichtkamer, besluit de gemeenteraad in de raad van 30 juni 2015 door middel van een raadsbesluit, tot het inrichten van een onafhankelijke toezichtkamer. De rekenkamercommissie en de raadsgriffie hebben in de periode november 2014 / mei 2015 een eerste uitwerking gegeven aan het amendement. Voor de verdere inrichting en het vormgeven van de toezichtfunctie wordt de heer prof. mr. dr. D.J. Elzinga vanaf 2015 voor twee jaar benoemd als extern lid van de rekenkamercommissie en kwartiermaker. Onderzoek naar de wijze en vormen van toezicht dient inzicht en kennis (kwantitatief en vooral kwalitatief) op te leveren om het functioneren van de raad op dit terrein te verbeteren.
De bovenstaande opdracht van de raad is voortvarend opgepakt en uitvoering aan gegeven. Almelo was een van de weinige en eerste gemeenten die het horizontale toezicht meteen hebben opgepakt.

De grondgedachte daarbij is dat vroegtijdige monitoring en adequate informatievoorziening aan de gemeenteraad de opmaat kunnen zijn voor bijsturing, controle en horizontaal toezicht. Als experiment werd in Almelo uit de beschikbare middelen voor het sociaal domein € 200.000 gereserveerd voor nulmetingen, surveys, monitoring en andere vormen van informatieverzameling. Douwe Jan Elzinga is samen met de rekenkamercommissie van de gemeente Almelo in 2016 van start gegaan met het uitvoeren van verkenningen naar het functioneren van de sociale wijkteams, een onderzoek naar de privacy-problemen in het sociaal domein en een verkenning van het oordeel van betrokken zorgorganisaties en cliënten. Via dit gestapelde en steeds verder te vertakken onderzoek is de gemeenteraad in 2017 op de hoogte gehouden van de feitelijke ontwikkelingen binnen het toezicht van Almelo, die zich heeft beperkt tot het sociaal domein. De wet RGT gaat over alle medebewindstaken en deze eerste verkenning met vooruitblik krijgt daarom ook nog een vervolg. Daarbij wordt ook de landelijke evaluatie in ogenschouw genomen en de rol van de raad als toezichthouder met onafhankelijke onderzoekstaak.

Hoofdstuk 8 Advisering wijziging diverse verordeningen

De volgende verordeningen betreffenden het functioneren van de raad en werden in 2017 door de raad gewijzigd:

De Verordening fractieondersteuning 2017

De raadsgriffie heeft hiertoe op verzoek van raadsfracties een raadsvoorstel opgesteld. Artikel 33 van de Gemeentewet bepaalt dat de in de raad vertegenwoordigde groeperingen (fracties) recht hebben op ondersteuning. Voor deze bijstand en ondersteuning stelt de raad regels vast in een verordening ten aanzien van de besteding en verantwoording. De fracties in de Almelose gemeenteraad krijgen jaarlijks een financiële bijdrage als tegemoetkoming in de kosten van het functioneren van de fractie. Deze financiële bijdrage is geregeld in de verordening op de fractieondersteuning. De regels over besteding en verantwoording van deze middelen in de verordening fractieondersteuning 2015 bleken te complex. Besloten is daarom deze regels te vereenvoudigen. De bedragen die per fractie te besteden zijn, blijven ongewijzigd.

De financiële verordening 2017

De financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet, laatst gewijzigd op 16 december 2014, is aangepast op grond van wijzigingen in het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV) en de daaruit voortvloeiende wijzigingen in het financieel beheer en de inrichting van begroting en jaarstukken. Belangrijkste wijzigingen betreffen:
Begroten en verantwoorden op het niveau van verplicht voorgeschreven taakvelden en met verplichte beleidsindicatoren. Dat heeft gevolgen voor de bepalingen in de financiële verordening over de inrichting van de begroting en jaarstukken en bepalingen over de autorisatie van baten en lasten door de raad. Het autorisatieniveau van de raad wordt in deze verordening gelegd op hoofdtaakvelden en de hoofdopgaven. Deze vormen samen het programmaplan in de begroting en jaarstukken.
Nieuwe regels voor het toerekenen van overheadkosten en rente aan de kostprijzen.
De wijziging van de verordening is door de ambtelijke organisatie in samenwerking met de griffie voorbereid en besproken in de commissie planning en control.

Delegatie werkgeverschap raad en verordening werkgeverscommissie

In 2003 heeft de gemeenteraad het werkgeverschap voor de raadsgriffier en de op de griffie werkzaam zijnde medewerkers geregeld. Op basis van adviezen van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), de Vereniging voor Griffiers (VvG) en raadsledenvereniging raadslid.nu heeft de raad besloten om deze besluiten op te nemen in een verordening. Dat betekent dat de reeds bestaande werkgeverscommissie gaat werken op basis van een verordening. Daarin werd bekrachtigd dat de medewerkers van de raadsgriffie in algemene dienst zijn aangesteld. Ook is bevestigd dat de arbeidsvoorwaardenregeling zoals deze geldt binnen de gemeente Almelo ook van kracht is voor de raadsgriffier en de medewerkers van de raadsgriffie. Tevens is een actuele instructie voor de raadsgriffier vastgesteld.

Hoofdstuk 9 Strategische advisering besluitvormingsproces

De strategische advisering maakt deel uit van het besluitvormingsproces richting het presidium en de bijeenkomsten van de raad.

De griffie adviseert onder andere het presidium en het ambtelijke apparaat over de agendering van de bijeenkomsten van de raad en de bijbehorende informatie. Met als doel de samenleving en de raad in positie te brengen. Zodat in het besluitvormingsproces belangen en alternatieven goed in beeld zijn en kunnen worden afgewogen.

Hierbij is het uitgangspunt dat er samenhang is met en tussen de sturingsdocumenten van de raad. Bijvoorbeeld het raadsprogramma 2014-2018, het uitvoeringsprogramma van het college, de programmabegroting 2017, de jaarverantwoording 2016, de perspectiefnota 2017.

Insteek is om passend bij een vraagstuk een besluitvormingsproces te vinden, waarbij de vragen uit de samenleving naar voren komen. Daarbij wordt een afweging gemaakt tussen beeldvormende dan wel oordeelsvormende politieke beraden en met bijpassende werkvormen. De griffie biedt de concept agenda's voor de politieke beraden en de raadsvergaderingen ter behandeling aan het raadspresidium.

In samenwerking met de ambtelijke organisatie heeft de raadsgriffie een projectvoorstel voor de opmaat naar de perspectiefnota 2017 opgesteld. Onderdeel hiervan was het ophalen van investeringswensen bij de raadsfracties. Daarbij wetende dat Almelo onder preventief toezicht staat en daarom eventuele investeringen vooral bij moeten dragen aan het herstelplan. Dit heeft diverse ideeën opgeleverd die daadwerkelijk bij kunnen bijdragen aan financieel herstel, bijvoorbeeld circulaire ideeën.

De griffie heeft de raad een Memo "Perspectiefnota 2017 – Aandachtpunten" aangeboden. Hierin is het raadsvoorstel perspectiefnota onder andere geanalyseerd voor wat betreft de hoofdopgaven en het soort voorstel. Dit met als doel de samenhang met eerdere besluitvorming inzichtelijk te maken.

De financiële positie en daarmee het ontwikkelperspectief van Almelo stond in 2017 opnieuw onder druk. Aanleiding was een voorstel voor herprogrammering van de bedrijventerreinen. Almelo heeft dit aanvankelijk niet onderschreven. Het gemeentebestuur was van oordeel dat het perspectief van de stad en het ontwikkelperspectief rondom bedrijventerreinen eerst met elkaar moeten worden verbonden.

Over beide punten is de gemeente verder in gesprek gegaan met de provincie. De griffie adviseerde in de voorbereiding op en tijdens het gesprek met de gedeputeerde over het preventief toezicht. Daartoe is een balans opgemaakt in een concept verkenning voor een integrale lobbystrategie richting de Provincie Overijssel. Dit document bevat relevante onderwerpen, de relatie met de Provincie en vragen.